

سوره لقمان
آیه - ۱۷

لقمان و استقامت

۱۷- یا بنی اقم الصلوة وأمر بالمعروف وانه عن المنکر
واصبر علی ما اصابک ان ذلک من عزم الامور .
: فرزندم نماز را بپادار ، مردم را به نیکیها دعوت بنما ؛
وازشتیها بازدار ، و در برابر سختیها و مصائب بردبار باش . اینها
از سفارهای مؤکد و لازم است .

آخرین اندرز لقمان در این آیه ، مسأله صبر و استقامت است که یکی از اصولیترین
مسائل اخلاقی و اجتماعی ، و در حقیقت پایه و اساس تمام صفات نیک و فضائل اخلاقی است ، که
اگر موضوع صبر و استقامت از میان برود تحصیل همه گونه کمال و فضائل اخلاقی با بن بست
عجیبی روبرو میگردد اینک توضیح این مطلب :

استقامت رمز ترقی و پایه تکامل است

هر کسی در این جهان برای خود آرزو و آمالی دارد ، و میکوشد که به مقصد و مرام
نهایی خود برسد ، یکی عاشق علم و دانش است ، دیگری خواهان مال و ثروت ، سومی دلپاخته
مقام و منصب است و ... نیل به این مقاصد معنوی و مادی در گرو صبر و شکیبایی ، و بکار بستن
نیروی استقامت و بردباری است ؛ تا دانشجو شب و روز رنج تحصیل را بر خود هموار نکند ، و با
نیروی استقامت مشکلات فرا گرفتن علم و دانش را حل نماید ، هرگز با آرزوی خود نخواهد
رسید ، میگویند : « ادیسون » بقدری در تحصیل علم و گشودن رازهای جهان طبیعت استقامت داشت
که گاهی غذا خوردن را فراموش میکرد ، دانشمندان بزرگ جهان ، پایه گذاران علوم از

اسلامی و غیر اسلامی، تمام در سایه استقامت و بزدباری به مقامات بلندی از علم و دانش رسیده‌اند .
و گرنه با خیابان گردی ، شب نشینی ، تعقیب مشتهیات نفسانی ، هرگز بمقام بلندی از علم و دانش نمیتوان رسید .

بزرگان ثروت اندوز برای يك هدف بزرگ ، برای بالا بردن سطح زندگی ، تاریخ سقر را بر خود هموار نکند ، و مسافرت های دریائی و هوائی را ، ناچیز نشمرد ، هرگز بآرمان خود نخواهد رسید .

يك فرد با ایمان که راستی خواهان رضای خدا و تحصیل خشنودی او است ، بدون نیروی استقامت هیچ معصیتی را نمیتواند ترك کند ، و مشقت هیچ طاعت و عبادتی را مانند نماز و روزه و ... نمیتواند منحل شود .

روی این بیان صبر و استقامت پایه و اساس هر کمال ، و شالوده هر آرمان و آرزویی است که انسان در مغز خود میپوراند .

سخنی از امیر مؤمنان علی علیه السلام

روی این بیان عظمت گفتار امیر مؤمنان که در پیرامون صبر و استقامت ایراد فرموده‌اند روشن میگردد ، وی میفرماید : یکی از صفات برجسته انسانی ، صبر و استقامت است ، ایمان بی صبر و استقامت بسان تن بی سر است که بصورت يك لاشه غیر مفید درمیآید اینک عین جمله ای را که آنحضرت بیان کرده است : **وعلیکم بالصبر فان الصبر من الایمان کالرأس من الجسد**، و لاخیر فی جسد لارأس معه و لافى ایمان لا صبر معه (نهج البلاغه ج ۳ ص ۱۶۸) . راستی صبر و استقامت رمز موفقیت ، و اساس ترقی و تکامل و شالوده نیل به هدف است ، مثلاً : سربازی استقامت فوراً در جبهه جنگ تسلیم دشمن نمیکرد و سلاح و سنگر را در اختیار دشمن نمیکند ، هر فرد با ایمانی میتواند در سایه شکیبائی و استقامت ؛ فرائض الهی را که بی رنج و مشقت نیست ، انجام دهد ، و از معاصی و گناهان چشم پوشد ، عظمت و عزت و ترقی و تمالی برای آن مخترع و مهندس است که با نیروی استقامت پنجه جهل و نادانی را بشکند . فتح و پیروزی برای آن ارتشی است که با نیروی استقامت مجهز باشد و هکذا ..

قرآن میگوید : **بیست سرباز با صبر و استقامت بر دوست تن غائب و پیروز میگردد : ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائتین** (انفال ۶۵) .

قرآن مجید میفرماید : درجات روز باز پسین در سایه صبر نصیب افراد میگردد : **سلام علیکم بما صبرتم فنعم عقبی الدار** (رعد ۲۴) یعنی سلام بر شما ای بهشتیان که در اثر

صبر و کوشش و بردباری و استقامت در اقامه واجبات و ترک محرمات باین مقامات نائل شده اید .

مرزبانی که یکی از وظائف بزرگ ارتش اسلام است ، وبدون صبر و استقامت حفظ مرزهای اسلام امکان پذیر نیست . از این نظر در قرآن صبر و مرزبانی در یکجا ذکر شده است :

یا ایها الذین آمنوا اصبروا و صابروا و اصابوا (آل عمران ۲۰۰) : ای مردان با ایمان صبر و مرابطه (مرزداری) را پیشه خود سازید .

در قرآن صبر و استقامت؛ متجاوز از صد مرتبه ذکر شده، و آثار مخصوصی برای آن بیان شده است هدف بیشتر آیه‌ها اینست که در سایه صبر و استقامت مردان و زنان میتوانند مشکلات را از هم بکشایند .

تعریف حقائق

در طول تاریخ زمامداران هوسیاز ، تمزیه گردانان صحنه سیاست ، برای فریب دادن عوام حقائق مسلم تاریخی و اخلاقی را تحریف نموده و از این مجری برای تحکیم حکومت و استوار ساختن پایه‌های لرزان سلطه چند روزه خود بهره‌هایی برده اند اینک از باب نمونه :

پیامبر اکرم در باره عمار گفته بود که قاتل عمار در آتش است (عمار) در نبرد صفین، در رکاب علی (ع) بوسیله سر بازان معاویه کشته شد؛ معاویه برای سرپوش گذاردن بر اعمال قبیح خود ، و خاموش ساختن غوغائی که در سپاه شام پس از کشته شدن عمار وجود آمد ، سخن پیامبر را چنین تفسیر کرد و گفت : قاتل عمار ما نیستیم ، بلکه علی است اگر علی عمار را برای نبرد با شامیان روانه نکرده بود هرگز کشته نمیشد . چون مردم شام بیسواد و چشم و گوش بسته بودند، تسلیم رأی معاویه شدند .

کلمه صبر هم از این تحریف جان سلامت نبرده کمونیستها برای بدبین ساختن توده مردم نسبت بآئین اسلام موضوع صبر را عنوان کرده و چنین میگفتند : آئین اسلام زائیده افکار سرمایه داران است ، و بوسیله آن طبقه کارگر و کشاورز استثمار میشود ، زیرا اسلام طبقه ستمدیده را به صبر (دقت فرمائید) یعنی تحمل زور و دست روی دست گذاردن ؛ و انتظار خشم خدائی نشستن، دعوت کرده است و این روش همیشه طبقه کارگر و زارع را از هر نوع مبارزه با عوامل ستم باز میدارد، و همه کارها را بدست یک مبدع غیبی میسپارد .

اشتباه و غلط اندازی بزرگ

اینگونه اشتباه و یا غلط اندازی از رجال سیاست بعید نیست زیرا منظور آنها تحری حقیقت نیست، بلکه مقصد، پیشبرد هدف است ولو بوسیله صدها تهمت و افتراء باشد، زیرا صبر بمعنای استقامت در طریق هدف و کار و کوشش و مبارزه با عوامل فساد کجا، که اسلام بآن دعوت کرده است، تحمل زور و ستم کشی و دست روی دست گذاردن کجا، که اسلام شدیداً از آن جلوگیری فرموده است.

اسلام صریحاً دستور میدهد که مسلمانان با طبقه ستمگر نبرد کنند، چنانکه میفرماید: **فقاتلوا التي تبغى حتى تقىء الى امر الله** (حجرات - ۹) با طبقه ستمگر نبرد کنید تا کردن فرمان حق بگذارد.

امیر مؤمنان میفرماید: هرگز آن ملتی که حق ضعیفان را از زورمندان با صراحت نگیرد روی سعادت نخواهد دید چنانکه فرموده است: **لن تقدس امة لا يؤخذ فیها حق الضعیف من القوی غیر متعت**. آیا با این وضع دروازه اشرف و وجدان انسانی نیست که اسلام را تهمت کنیم، که این دین طرفدار طبقه بورژواها است زیرا طبقه مجرم و بیچاره را بر صبر در برابر ستمها و تحمل در برابر زورگوییها دعوت نموده است.

تشکر

باین وسیله از انجمن اسلامی جوانان شاهی که مجدداً تعداد ۱۰۷ جلد کتاب به کتابخانه عمومی مکتب اسلام اهداء کرده، همچنین از بانو خرازی که از طرف انجمن اسلامی بانوان تهران تعداد ۱۰۸ جلد کتاب باین کتابخانه اهداء نموده اند صمیمانه تشکر و سپاسگزاری مینمائیم